

2020

Daniel Falck

KIRKKOSALMEN RANTOJEN PUUSTON ISTUTUSSUUNNITELMA

Selostusosa

Kirkkosalmen rantojen puuston istutussuunnitelma. Selostusosa.

Sisällys

Tausta	1
Tilanne nyt	
Hopeasalavat	2
Rantatie	2
Uusien puiden valintaperusteet	4
Puurivistö	4
Muut puut	4
Kirkkolammen ranta – Kaupungintalo – Hesburgerin eteläpuoli – Runeberginpuisto	5
Rantatien varsi Runeberginpuistoa vastapäätä – Torin ympäristö – Torisillan länsipuoli – Hotellin tausta – Pienvenesatama	6
Budjetti	7
Aikataulu	7
Esimerkkejä hyvistä kukkapaista	8

Tausta

Puiden hoitaminen on erityisosaamista vaativaa työtä, ”taiteenlaji”, jolla puut saadaan pysymään turvallisina ja terveinä mahdollisimman pitkään. Esimerkiksi yksittäisen oksan huolimatonta poisto tai koneellinen tölväisy voi päästää lahottajasienen puun sisään ja tätä kautta vähentää puun ikää merkittävästi. Puun juuriston vaurioittaminen kaivutöissä heikentää puun kasvua, altistaa sen kasvintuhoojille ja voi tehdä siitä vaarallisen epävakaan. Samoin se, että puiden rakenneleikkauksia ei tehdä oikeaan aikaan erityisesti juurtumisvaiheessa (3-5 vuotta istutuksesta eteenpäin) ja nuoruvaiheessa (5-30 v.), johtaa siihen, että rakennevikoja ei voida enää korjata ja puun ikä lyhenee vuosikymmenillä. Suunnitellut, oikea-aikaiset, ammattitaidolla tehdyt leikkaukset ovat myös kustannustehokkaampia. Tämän takia varttuneiden kaupunkipuiden arvonmäärityksen mukaiset, pelkästään hoitokustannuksiin perustuvat yksittäishinnat liikkuvat usein 10.000 € molemmin puolin per puu.

Puiden, varsinkin suurten puiden poistaminen muuttaa kaupunkikuvaa olennaisesti. Puut ovat mukana luomassa kaupunkitiloja: ne jakavat tiloja huoneisiin ja erityisesti puurivistöksi istutettuna antavat suuntautuneisuutta katukuvaan. Puut tarjoavat monia muitakin ekosysteemipalveluita, joiden arvo vain kasvaa ilmastonmuutokseen sopeutuessamme. Ne muun muassa muokkaavat pienilmastoa, parantavat ilman laatua, antavat tuulen- ja auringonsuojaa, vähentävät hulevesien kertymistä, tarjoavat elinpaikkoja muille eliöille ja voivat esimerkiksi liittyä tärkeisiin tapahtumiin yksittäisen ihmisen tai vaikkapa koko kaupungin elämässä.

Teknisen yksikön puistohenkilökunnalla on ollut jo vuosia haasteita Paraisten keskustan puiden, erityisesti lehmusten sekä Kirkkosalmen varren hopeasalavien kanssa. Osittain tämä on johtunut suunnitelmien puutteesta, osittain resurssien vähäisyydestä. Puita ei ole aiemmin aina leikattu oikeaan aikaan ja/ tai oikealla tavalla. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (31.8.1978/669) kuitenkin velvoittaa pitämään puistot ja yleiset alueet käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa, turvallisina ja puhtaina.

Vuoden 2019 syksyllä kaatui yksi hopeasalavista Perhetalo Ankkurin kohdalla itseksensä ilman, että oli myrskyssä. Tämä puu oli arboristin keväällä 2019 hoitoleikkaama ja tuli yllätyksenä. Myöhemmin syysmyrskyssä repesi suuri haara Rantatiellä Osuuspankkia (Rantatie 20) vastapäätä olleesta hopeasalavasta niin, että puu oli poistettava. Koska sen vieressä oli kaksi muuta yhtä haastavassa kunnossa olevaa salavaa, poistettiin nämä samalla kertaa riskien vähentämiseksi. Myrskyssä 17.9.2020 repesi yksi salava Runeberginkadun päässä olevan pumppuaseman vierestä.

Vuonna 2019 järjestetyillä Sunttikävelyillä haettiin tietoa kaupunkilaisilta siitä, millaisia toiveita heillä on Kirkkosalmen rantojen kehittämiseksi. Yhtenä ehdotuksena tuli, että rannoilla olisi enemmän kukkapuita, erityisesti japanilaiset kirsikat mainittiin erikseen. Kukkapuita on ennenkin toivottu lisää ja jo olevista on tullut paljon positiivista palautetta.

Näistä syistä tarvitaan puustoa koskeva istutussuunnitelma tulevia vuosia varten. Tässä keskitytään vain keskusta-alueen Kirkkosalmen rantojen sekä Rantatien puustoon. Nämä alueet kuuluvat kaupunginvaltuuston hyväksymän viheralueiden hoitoluokituksen mukaiseen A2-luokkaan, jonka mukaan ydinkeskustan kunnossapitoon panostetaan enemmän kuin sen ulkopuolisiin alueisiin. Kaupungin muulle puustolle tehdään omat suunnitelmansa.

Tilanne nyt

Hopeasalavat

Kaatuneiden ja revenneiden puiden takia tilasi Tekninen yksikkö hopeasalavien kuntokartoituksen Entti Oy:ltä keväältä 2020. Kuntokartoitusraportin saimme syyskuun alussa. Entti Oy:n arboristi, TRAQ (ISA Tree Risk Assessment Qualified) Tomi Kivikorpi selvitti 14 hopeasalavan kunnan Kirkkosalmen itäpuolen puistoalueilla maastokäynneillä niin silmämääräisesti, sondilla, nuijalla kuin mikroporauksen avulla. (Ks. oheismateriaali.)

Osa näistä hopeasalavista näkyy ensimmäisen kerran 1945 otetussa ilmakuvassa, joten niiden ikä alkaa olla 80 vuotta. Osa puista on nuorempia, mahdollisesti paikkuuistutuksia. 80 vuoden ikää voidaan pitää hopeasalavan odotettuna elinaikana.

Kivikorpi kirjoittaa puista yleisesti: ” Hopeasalava (*Salix alba*) on tämän kaltaiselle puistoalueelle haastava puuvalinta. Sen lajiominaisuuksiin kuuluu repeävien oksien ja haarojen kautta leviäminen, joten se tiputtaa hyväkuntoisenakin oksia. Nyt arvioidut puut ovat kunnoltaan vaihtelevasti välttäviä ja huonoja. Niiden osalta oksien tiputtelu ja repeily on vaikeasti ennakoitavissa.” Hänen loppuarvionsa on seuraava: ” Yhteenvetona suosittelen kahdeksan salavan poistamista, kolmeen haaran/latvuksen kevennystä ja kolmeen normaalia hoitoleikkausta.” Yksi Kivikorven ehdottamista poistettavista puista on se, joka repesi myrskyssä 17.9.2020 ja joka siitä syystä kaadettiin.

Kivikorven poistettavaksi ehdottamat puut sijoittuvat siten, että Runeberginpuistossa olevat kolme puuta on mahdollista vielä säilyttää. Runeberginpuiston puut on merkitty suojeltaviksi puiksi myös asemakaavassa. Kirkkosillan pohjoispuolella Perhetalo Ankkurille asti voisi vain kolme hajallaan olevaa puuta jäädä paikalleen, mutta vaatisivat suurta säännöllistä panostusta ylläpitoleikkauksiin. Asemakaavan mukaisesti tällä kohtaa tulisi olla puurivistö.

Sen sijaan, että pyrkisimme kasvattamaan uuden hopeasalavarivistön, ehdotamme, että puulaji vaihdetaan koko matkalta siten, että rivistö ulotetaan Kirkkosillalta Puistosillan koivikkoon asti. Koivikko säästetään, koska se alkaa juuri olla kauniin puistomainen. Kirkkolammen ranta-alueella olevat kolme salavaa poistetaan. Ehdotamme, että Runeberginpuistoon kaavoitettua puurivistöä ei istuteta, koska se peittäisi näkymän itse puistoon Kirkkosalmen vastarannalta (mm. Sydämen tarina/ Hjärtats Saga -patsaalle).

Rantatie

Rantatien varrella on kujanteena sekä puistolehmuksia (*Tilia x vulgaris*) että metsävaahteroita (*Acer platanoides*). Vanhimmat lehmukset ovat Keskuspuiston varrella Rantatien itäpuolella aina keilahallille asti. Osa näistä on korvattu nuoremmilla puilla jossakin vaiheessa. Nämä ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa, vaikka muutamassa onkin vaurioita. Niiden kunnossapito keskittyy noin viiden vuoden välein tapahtuvaan ylläpitoleikkaukseen.

Lehmuskuja jatkuu R-kioskin kohdalla. Puut on istutettu siten, että niiden tyvien ympärille on laitettu kaivonrenkaat, mahdollisesti kun istutusalue on pengerretty muurin avulla. Tämä ei ole puulle hyväksi, vaan puiden tulisi voida hengittää juurenniskaan asti (kohtaan, jossa runko ja juuret yhtyvät), jotta juuret saavat happea. Jossain vaiheessa renkaan ja rungon väliin on tämän lisäksi laitettu kivenlohkareita

tuntemattomasta syystä. Puiden kasvaessa paksuutta kivet ovat painuneet rungon sisään. Tämä lyhentää puiden ikää olennaisesti. Puut voivat todennäköisesti selvitä vielä noin 10 vuotta, mutta on varauduttava siihen, että ne tulee poistaa ja niiden tilalle pitää istuttaa uusia puita. Juuristotilan ahtauden takia on puulaji syytä vaihtaa pienempään. Tämä kannattaa toteuttaa yhdessä koko istutusalueen uusinnan kanssa, mahdollisesti Rantatien parannuksen yhteydessä.

Kujasta on kaadettu Polkusillan eteläpuoliselta istutusalueelta kolme puuta jo aiemmin (vuonna 2009-10). Nämä olivat poppeleita. Poppeleita on aiemmin kasvanut rivistö myös Keskuspuistossa. Istutusalue vaatii perusparannusta ja tällöin siihen voidaan istuttaa uusia puita. Perusparannustyöt voidaan ajoittaa Rantatien parannuksen yhteyteen.

Rantatien kivetyllä keskikaistalla on kaksi melko nuorta metsävaahteraa lähempänä Vapaapalokunnan taloa. Samalla kohtaa on kolme vaahteraa parkkipaikan puolella Rantatietä. Näillä puilla ei ole tarpeeksi tilaa juuriston kasvaa, vaan ne ovat kituneet paikoillaan jo pitkään. Ehdotamme puiden poistoa Rantatien kunnostuksen yhteydessä. Alueelle ei kannata istuttaa uusia puita ilman suurempaa kantavan kasvualustan rakentamista.

Hotellin kohdalla olevat puistolehmut eivät voi nekään hyvin. On todennäköistä, että niille ei ole varattu tarpeeksi juuristotilaa katu- ja paikoitusalueita rakennettaessa. Näistä joudutaan poistamaan kaikki puut muutaman vuoden sisällä.

Rantatien pohjoispäähän on istutettu metsävaahteroita. Näitä vanhempia vaahteroita on myös Kaupungintalon kohdalla. Kaupungintalon vaahterat eivät voi oikein hyvin. Kaupungintalon parkkipaikan kohdalla vaahterat ovat kuopassa, johon kerääntyy hulevettä, joka jäätyy talvella. Vaahterat ovat erityisen herkkiä seisovalle vedelle juuristoalueella. Yksi vaahteroista joudutaan poistamaan vielä talven 2020-21 aikana. Näyttää myös siltä, erityisesti Viola Renvallin puiston puolella, että puiden juuria ei ole ennen istutusta ja istuttaessa hoidettu oikein vaan juuret ovat päässeet kiertämään ruukkua. Näin on kehittynyt juuri, joka kasvaessaan paksuutta tulee kuristamaan puun hengiltä. Osa puista ei ole tämän takia kasvanut yhtä hyvin kuin muut. Puut voivat elää vielä noin 10-15 vuotta, mutta on varauduttava siihen, että ne tulee uusia. Uusinta voidaan tehdä Rantatien kunnostuksen yhteydessä.

Keilahallin kohdalla kasvaa komea poppeli (*Populus sp.*). Sen viereen on istutettu metsävaahtera. Mielestämme tulee tehdä valinta, kumpi puista säästetään, koska molemmat eivät mahdu paikalle kasvamaan. Ehdotamme poppelin poistoa Rantatien perusparannuksen yhteydessä.

Kirkkosillan läheisyydestä poistettujen hopeasalavien tilalle ehdotamme istutettavaksi pienempiä puita, joiden kunnossapidossa ei tarvita henkilönostinta. Henkilönostinta ei mahdu "petaamaan" paikalleen ilman, että Rantatien liikenne joudutaan katkaisemaan tai ohjaamaan yksisuuntaisena. Tie- ja rantaluiskan haasteellisen kunnossapidon takia olisi luiska hyvä terassoida ja tehdä siitä näin miellyttävä ja näyttävä oleskelualue. Terasseille voidaan istuttaa erilajien kukkapuita ryhmiin ja rivistöön sekä näiden alle pensaita. Portaot ja penkit tarjoavat istumispaikkoja. Alueen tarkempi suunnittelu ja rakentaminen toteutetaan yhdessä Rantatien perusparannuksen kanssa.

Uusien puiden valintaperusteet

Tulevien puiden valinnassa noudatetaan ns. Santamourin periaatetta. Sen tarkoitus on lisätä kaupungin muutosjoustavuutta (resilienssiä) lisäämällä monimuotoisuutta ja vähentämällä yksittäiseen puulajiin tai -lajikkeeseen kohdistuvaa tuhoajapainetta. Mikäli kaupunkiin on istutettu vain yhtä tai muutamaa lajiketta jostain puulajista, on mahdollista, että yksittäinen kasvintuhooja tai ilmastonmuutos voi tuhota koko kasvuston. Edesmennyt US National Arboretumin geenitutkija Frank Santamour ehdotti, että yhdelle alueelle istutetaan korkeintaan 10 % samaa lajiin, korkeintaan 20 % samaa sukuun ja korkeintaan 30 % samaan heimoon kuuluvia puita. Tässä on omat haasteensa, koska käytettävien heimojen määrä ei Suomen ilmasto-olosuhteissa ole kovin suuri ja harvinaisempien puiden saatavuus on usein haaste.

Esimerkiksi metsämänty (*Pinus sylvestris*) on laji, joka kuuluu mäntyjen (*Pinus*) sukuun. Samana sukuun kuuluvat mm. vuorimänty (*P. mugo*) ja sembramänty (*P. cembra*). Kaikki mänty kuuluvat mäntykasvien (Pinaceae) heimoon, johon kuuluvat myös mm. kuuset (*Picea*), pihdat (ent. jalokuuset, *Abies*), lehtikuuset (*Larix*) ja hemlokit (*Tsuga*).

Santamourin periaatteesta voidaan ottaa suuntaviittaa siihen, että esimerkiksi Paraisten viheralueiden valtapuita, puistolehmuksia ei enää istuteta lisää uusiin kohteisiin. Olemassa olevissa kujanteissa toki korvataan poistettavat puut samalla lajilla. Yleisesti ottaen puuheimojen, -sukujen ja -lajien edustajien määriä pyritään jatkossa kasvattamaan puistoissa ja yleisillä alueilla.

Metsänhoidon jatkuvan kasvatuksen -periaatetta varioidaan puistoalueilla siten, että puiden taimia istutetaan olemassa olevien puiden lomaan. Näin saadaan monen ikäistä puustoa. Vanhimmat puut voidaan tarvittaessa poistaa ilman, että syntyy suuria aukkoja.

Puurivistö

Hopeasalavia korvaamaan ehdotamme rivistöä euroopanpyökkejä (*Fagus sylvatica*, 19 kappaletta) Kirkkosillalta Puistosillan koivikkoon asti. Olemme kokeilleet useamman vuoden ajan pyökkien menestymistä niin Keskuspuistossa kuin Runebergipuistossakin. Ne ovat tuntuneet pärjäävän hyvin ilman talvivaurioita. Pyökkejä ei ole tässä määrin vielä käytetty suomalaisissa puistoissa, mutta niiden on todettu pärjäävän hyvin esimerkiksi Turussa. Riilahden kartanonpuistossa Bromarvissa kasvaa Suomen ainoa itsestään lisääntyvä pyökkimetsä. Pyökkien odotettu elinikä on rakennetussa ympäristössä noin 150-200 vuotta. Pyrimme saamaan viljelysopimuksen kotimaisen taimiston kanssa. Mikäli tämä ei onnistu hankitaan taimet Ruotsista. Ruotsalainen E-planta -kanta on erittäin kestävä. Puiden alle istutetaan maanpeitterennoja ja keväällä kukkivia sipulikukkia, jotta puiden rungot suojellaan kolhuilta ja jotta hyönteiset saavat elinpaikkoja. Sipulikukkien annetaan levitä ympäröivälle nurmelle ajan saatossa.

Muut puut

Kaupunkilaisten toivomissa kukkapuissa on paljon valinnan varaa. Niillä saadaan mukavasti lisättyä monimuotoisuutta. Kaupunkikuvan yhtenäisyyttä saadaan lisättyä siten, että Kirkkosalmen varteen pienvene- ja vierasvenesatamasta lähtien aina Marjatanrantaan asti istutetaan purppuraomenapuita ja koristekirsikoita niin rivistöiksi

kuin pieniksi ryhmiä. Kukinta-aikaa saadaan pidennettyä sillä, että valitaan muidenkin sukujen puita. Listaamme tämän selostuksen loppuun hyviä esimerkkejä erilaisista kukkupuista.

Tässä suunnitelmassa löysimme paikkoja muillekin lehtipuusuvuille esimerkiksi Kirkkolammen alueen puistikoissa ja Runeberginkadun pumppuasemallakin. Syksyllä soikeriselta tuoksuvat katsurat (*Cercidiphyllum japonicum*) ja suureksi kasvavat, muhkurarunkoiset euroopanvalkopyökki (*Carpinus betulus*) ovat vielä toistaiseksi Suomessa vähän käytettyjä puita.

Myös kaupungin havupuiden valikoimaa pyritään jatkossa lisäämään. Esimerkiksi hemlokit (*Tsuga*), douglaskuuset (*Pseudotsuga*) ja lehtikuuset (*Larix*) puuttuvat nyt Paraisten viheralueilta käytännössä kokonaan. Osalle näistä löytyi nyt paikka Kirkkolammen alueelta. Mäntyjen (*Pinus*) ja pihtojen (*Abies*) valikoimaa voidaan sitäkin hyvin lisätä tulevaisuudessa.

Kirkkolammen ranta

Kirkkolammen rantaluiskan suunnitelman yhteydessä suunniteltiin myös läheisten viheralueiden parantamisia. Paikalle rakentuva ”Mattopyykillä”-niminen hortensiapuisto kuitenkin muutti näitä suunnitelmia hieman. Suunnitelmasta voidaan kuitenkin hyödyntää paljon, mm. kirsikkapuiden istutuspaikat ja lajikkeet. Näiden lisäksi ehdotamme rivistöä purppuraomenapuita lammen etelärannalle. Niiden alle voimme istuttaa perennat, jotka on piirretty suunnitelmaan. Kukkapuut linkittävät Marjatanrannan alueen ja Kirkkolammen kiinteämmin toisiinsa. Istutusalue mahdollisesti vähentää myös valkoposkikahvien viihtymistä alueella (katkaisee yhteyden ruohikon ja veden välillä). Kirkkolammen puistoalueelta varataan paikka tulevaisuudessa enemmän havuvoittoiselle alueelle. Hemlokkeja ja muita havupuita istutetaan pieniin ryhmiin jo olemassa olevien lehtipuiden lomaan. Täten näitä lähinnä koivuja voidaan tulevaisuudessa harventaa ja poistaa, kun ne tulevat ikänsä päähän.

Kaupungintalo

Uusittaessa Rantatien vaahteroita kaupungintalon kohdalla ehdotamme käytettäväksi metsävaahteran pilarilajiketta ’Columnare’. Sitä suositellaan kapeisiin katutiloihin mm. sen pienemmän koon ja latvuksen kapeuden (4-5 m) takia.

Herburgerin eteläpuoli

Hesburgerin eteläpuolella oleva nurmialueelle on mahdollista saada erittäin suuren huomion saava yksittäispuu. Se näkyy erityisesti Kirkkosillan suunnasta ja sen taustalla ovat punalehtiset hurmevaahterat Herburgerin toisella puolella. Ehdotamme tälle paikalle istutettavaksi turbokastanjaa (*Aesculus x hemiacantha*) sen hienon kukinnan ja suurten lehtien sekä hyvän taudinkeston takia.

Runeberginpuisto

Runeberginpuistoon istutetaan koristekirsikkapuita korostaen puiston ”huoneita”. Runeberginpuiston kokonaisistutussuunnitelma laaditaan ajantasaiseksi.

Rantatien varsi Runeberginpuistoa vastapäätä

Kun olevat puistolehmut poistetaan, istutetaan tilalle pienempiä puita alueen salliman pienen juuristotilan takia. Ehdotamme, että paikalle istutetaan purppuraomenapuurivistö ja sen aluspensaisto uusitaan. Alueelle tehdään oma istutussuunnitelmansa.

Torin ympäristö

Torisillan luiskaan Kalkkitien puolelle istutetaan koristekirsikoita riviksi. Näiden ja Kalkkitien väliseen viherkaistaan istutetaan kaksi metsätammea. Yksi pilarivaahtera mahtuu kasvamaan Rantatien varressa torin kohdalla.

Rantatien varren istutusalueen (Polkusillan ja torin välillä) perusparannuksen yhteydessä paikalle istutetaan koristekirsikoita muiden kasvien lomaan.

Vapaapalokunnan talon, Kauppiaskadun ja Rantatien välisen alueen kasvillisuudesta laaditaan oma istutussuunnitelmansa siinä vaiheessa, kun alueen kehityssuunnitelmat ovat tarkentuneet. Alueelle tulee mahtumaan muutama isompi ja useita pienempiä puita.

Vastapäätä toria salmen toiselle rannalle istutetaan purppuraomenapuita lyhyeksi riviksi. Runeberginkadun pumppuasemalta poistetun hopeasalavan tilalle istutetaan viisi euroopanvalkopyökkiä ryhmäksi, joka antaa katseelle kiintopisteen myös Runeberginkadun suunnasta.

Torisillan länsipuoli

Hotellin puolelle istutetaan pari metsätammea (*Quercus robur*), jotta saadaan kasvatettua olevaa kujanteen alkua.

Hotellin tausta

Pihlajarivistö tulee poistaa sen huonokuntoisuuden takia. Puut ovat vaurioituneet niin tuulesta (kasvaneet vinoon) kuin niitä on kolhittukin aika tavalla. Tulevaisuudessa kun townhouse-asumisalue valmistuu hotellin paikalle, voidaan käytävän länsipuolelle istuttaa purppuraomenapuurivistö Marjatanrannan tapaan. Alueella olevat männyt voidaan hyvin säästää tämän hetkiseksi puustoksi.

Pienvenesatama

Kirkkosalmen varteen istutetaan kirsikkapuita pieniksi ryhmiksi.

Budjetti

2021	Salavien poisto n. 240 €/ puu – 11 kpl	2.640 €
	(Kirkkolammen kukkapuiden mahdollinen istutus, 16 kpl	3.000 €)
2022	Turbokastanjan istutus	600 €
2024	uusien puiden istutus	
	19 kpl pyökkejä, à n. 300 €	5.700 €
	perennat ja kukkasipulit	600 €
	Istutuskustannukset 250 € / puu	4.750 €
2024	Juurtumisvaiheen hoito 775 €/ puu / 3 v (josta kastelu vie suurimman osan)	4.910 €/ 19 puuta
2025		4.910 €/ 19 puuta
2026		4.910 €/ 19 puuta

Tämän jälkeen nuoruvaiheen kunnossapito- ja rakenneleikkaukset kustantavat n. 6 €/ puu / vuosi.

Aikataulu

11 kpl hopeasalavia poistetaan syksy 2020 - talvi 2021 aikana turvallisuuden takaamiseksi. Jäljelle jäävät salavat hoitoleikataan talvikaudella 2020-21.

Uudet pyökit istutetaan vuonna 2024 kolmivuotisen viljelysopimuksen tai suoraoston jälkeen.

Kirkkolammen rantaan istutetaan kukkapuita samalla kun loput rantaluiskasta rakennetaan. Mikäli saamme rahaa budjettiin, mahdollisesti jo 2021.

Rantatien puut istutetaan tien perusparannuksen yhteydessä.

Torin ympäristön puut istutetaan torialueen muutostöiden yhteydessä.

Vuosittain pyritään istuttamaan muutama puu suunnitelman mukaisesti alue kerrallaan.

Esimerkkejä hyvistä kukkapuista

purppuraomenapuut (*Malus*) – kukinta-aika: toukokuun loppupuoli

‘Aamurusko’ – keskikokoinen puu, aika leveä latvus, osittain kerrannaiset vaaleanpunaiset kukat, kaunis, pienet hedelmät

‘Hopa’ – aluksi pystykasvuinen, levenee myöhemmin, vaaleanpunaiset kukat, pienet hedelmät

‘Kadetti’ – suuri puu, varhainen kukkija, vaaleanpunaiset kukat, suht. suuret (3-4cm) hedelmät

‘Kuohu’ – kaunis habitus, voi mennä katupuuna, valkoiset kukat

‘Linnanmäki’ – suhteellisen pienikokoinen pyöreä puu, myöhäinen runsas kukinta, vahvan vaaleanpunaiset kukat, pienet hedelmät, ryhmiin

‘Profusion’ – kapeahko, pystytkö, magenta kukka ei haalistu, myöhempi kukinta, pieni hedelmä

‘Rixi’ – peruspuu, vahva, vaaleanpunaiset kukat

kirsikat (*Prunus*) – kukinta-aika: toukokuun alkupuoli

‘Accolade’ – koristekirsikka, kork. & lev. n. 5-6 m, puolikerrotut nuokkuvat vaaleanpunaiset kukat, syysväri oranssihtava

avium ‘Plena’ – imeläkirsikka, 6 x 6 m, kerrotut valkoiset kukat, hyvä syysväri

‘Hally Jolivette’ – kevättersikka, 5 x 5 m, kevyesti kerrotut, valkoiset ja keskeltä hennon vaaleanpunertavat kukat, pitkä kukinta, arempi

‘Rhexii’ – schalininkirsikka, kork. & lev. 5 m, kerrotut valkoiset kukat

sargentii – rusokirsikka, kork. & lev. n. 5-6 m, vaaleanpunaiset kukat, syysväri punainen, Mattilan taimiston (LUKE Laukaa) kanta on hyvä

‘Spire’ – koristekirsikka, vaaleanpunaiset kukat, pystykasvuinen

x yedoensis – tokionkirsikka, kokeilemisen arvoinen, lähes valkoiset kukat

hevoscastanjat (*Aesculus*) – kukinta-aika: kesäkuun alku

x carnea ‘Briotii’ – punahevoscastanja, (vaalean)punakukkainen, kork. 12-15 m, lev. 10 m

x hemiacantha – turbokastanja, nopeakasvuinen, suurilehtinen, pitkäkukintoinen, kukat muuten kuin hevoscastanjalla, kestää paremmin kastanjanlehtipoltetta, kork. 18-20 m, lev. 12-15 m

hippocastanum ‘Baumannii’ – kerrottukukkainen hevoscastanja, ei tee kastanjoita, kork. 12-15 m, lev. 8-10 m

magnoliat (*Magnolia*) – kukinta-aika: toukokuun alku

kobus – japaninmagnolia, n. 5 m, valkoiset kukat

'Leonard Messel' – tarhamagnolia, n. 3 m, ryhmiin, vaaleanpunaiset kukat

orapihlajat (*Crataegus*) – kukinta-aika: kesäkuun puoliväli-loppupuoli

'Toba' – helmiorapihlaja, kork. 4-5 m, valkoiset kerrotut kukat

'Paul's Scarlet' – ruusuorapihlaja, kork. 5-7 m, punaiset kerrotut kukat

pihlajat (*Sorbus*) – kukinta-aika: kesäkuun alku

commixta – japaninpihlaja, 5-8 x 5 m

'Dodong' – tuurenpihlaja, kork. 7-8 m

seljat (*Sambucus*) – kukinta-aika: kesäkuun loppu – heinäkuun alku

nigra – mustaselja, korkeus 4-5 m, hyötykasvi, valkoiset kukat

syreenit (*Syringa*) – kukinta-aika (tällä lajilla): heinäkuun alku

reticulata – likusterisyreeni, kork. 4-7 m, kukat kermanvalkoiset

reticulata 'Ivory Silk' – kork. 6-8 m, lev. 2 m